

Ontwikkelingsgerichte psychotherapie (H002092)

Cursusomvang (nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)

Studiepunten 5.0

Studietijd 150 u

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2024-2025

A (semester 2)

Nederlands

Gent

practicum

hoorcollege

zelfstandig werk

Lesgevers in academiejaar 2024-2025

Brenning, Katrijn

PP07

Verantwoordelijk lesgever

Verbeken, Sandra

PP07

Medelesgever

Wante, Laura

PP07

Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2024-2025

[Master of Science in de psychologie \(afstudeerrichting klinische psychologie\)](#)

stptn

aanbodsessie

5

A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

kinder- en jeugdpsychotherapie, evidence-based, casus conceptualisatie, ontwikkelingspsychopathologie,

Situering

Deze cursus maakt deel uit van blok 4 dat handelt over de verschillende behandelingen in de klinische psychologie en, meer specifiek, gaan we in op de ontwikkelingsgerichte psychotherapie bij kinderen en adolescenten voor verschillende problemen. Deze cursus bouwt verder op de verworven kennis en inzichten over ontwikkelingspsychopathologische modellen (blok 2), maar vereist ook kennis van de andere modellen uit dit blok. Het practicum bouwt verder op de kennis en vaardigheden die zijn opgedaan bij de assessment van ontwikkelingspsychopathologische processen (blok 3) en bereidt voor op stage (blok 5)

Inhoud

In dit opleidingsonderdeel komen volgende onderwerpen aan bod:

HOORCOLLEGES

- herhaling principes van empirische cyclus voor het opzetten van handelingsgerichte diagnostiek bij kinderen en adolescenten;
- onderkende en verklarende werkhypothesen opbouwen op grond van wetenschappelijke evidentie (opbouw integratief beeld)
- opzoeken van internationale richtlijnen (Practice Parameters) ten behoeve van indicatiestelling en het therapieplan
- ontwikkelingen binnen 'evidence based mental health' en 'stepped care' omtrent uitbouw behandelplan
- kritische overwegingen bij protocollair werken
- meta-analyses, effectiviteitsstudies (RCT's), moderator-analyses, mechanisms of change, en predictorenstudies interpreteren die de keuze van een behandeling kunnen onderbouwen

Doorheen de lessen is aandacht voor transdiagnostische processen:

- contextfactoren bij het klinisch werken met kinderen en specifieke aandachtspunten bij adolescenten

- drop-out & compliance : aandacht voor de therapeut-cliënt relatie, aandacht voor diversiteit
- organisatie van de zorg: integrale jeugdzorg en multidisciplinair werken
- transdiagnostische behandelingsprocessen toegespitst op kinderen en adolescenten (oa. emotieregulatie, cognitieve methodieken)

De thema's die aan bod komen zijn illustraties van aanmeldingsklachten van kinderen en adolescenten die een ontwikkelingsgerichte psychotherapeutische benadering vragen en wisselen per jaar o.a.: Tics, obesitas, post-traumatische stress, depressie, alcoholmisbruik, zelfverwonding, dwanghandelingen, borderline persoonlijkheidsproblemen, psychosomatiek, sociale angst, ontwikkelende psychose, complexe rouw.

PRACTICA

Binnen de oefeningen worden de lessen verder uitgediept:

- Ontwikkelingspsychopathologische benadering van klinische vraagstellingen met oog voor behandelmethodieken
- Oefenen impliceert dat de studenten actief worden betrokken via casuïstiek, rollenspel en opdrachten
- Er zijn illustraties van ontwikkelingsgerichte psychotherapie en kleine opdrachten die ook kritisch denken aanmoedigen
- Bespreking van klinische casussen en met een afsluitende integratie-oefening waarbij de student zelfstandig aantoont dat hij/zijn in staat is alle stappen van caseformulation tot en met behandeltechnieken toe te passen.

Begincompetenties

Dit opleidingsonderdeel bouwt verder op bepaalde eindcompetenties van Ontwikkelingspsychologische Modellen, Integratie modellen in de klinische psychologie, Assessment ontwikkelingspsychopathologische processen.

Eindcompetenties

- 1 Klinische stoornissen doorheen verschillende leeftijdsfasen beschrijven en verklaren.
- 2 Theoretische modellen over klinische stoornissen kunnen beschrijven, beargumenteren en in verband brengen met wetenschappelijke bevindingen en klinische vraagstellingen.
- 3 Theoretische concepten binnen theoretische modellen kunnen definiëren, kaderen, onderscheiden, vergelijken en de implicaties ervan duiden.
- 4 Psychologie-gerelateerde kennis en inzichten communiceren
- 5 Reflecteren over de interactie tussen de psychologie en het maatschappelijk debat.
- 6 Een beginsituatie inschatten en op basis daarvan onderkende en verklarende werkhypotheses stellen.
- 7 Kiezen uit een veelheid aan interventiemethoden en -technieken.
- 8 Diagnose- en interventiemethoden ontwerpen en ontwikkelen.
- 9 Aandacht voor de eigenheid van en verschillen tussen cliënten.
- 10 Eigen besluitvorming ethisch verantwoorden.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Hoorcollege, Practicum, Zelfstandig werk

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Hoorcollege & gastcolleges (25u) + begeleide zelfstudie (5u)

PRACTICUM (22,5u) =

- practicum 18,75u
- integratieseminarie 3,75u

Studiemateriaal

Type: Handboek

Naam: Protocollaire behandelingen voor kinderen en adolescenten met psychische klachten - Deel 1 (Braet & Bögels, 2020)
Richtprijs: € 90
Optioneel: nee
Bijkomende info: Het handboek met richtprijs wordt meegedeeld via Ufora. Prijs is nog niet bepaald.

Type: Slides

Naam: Ontwikkelingsgerichte psychotherapie: slides
Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding
Optioneel: nee
Bijkomende info: Indien slides niet worden afgedrukt.

Type: Handouts

Naam: Practicummateriaal
Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding
Optioneel: nee
Bijkomende info: Indien niet afgedrukt

Referenties

Prins, P. & Braet, C. (2014). Klinische ontwikkelingspsychologie. (Herdruk). Houten: Bohn Stafleu Van Loghum
Braet, C. & Bögels, S. (2013, 2014, 2020). Protocollaire behandelingen voor kinderen met psychische klachten. Uitgeverij Boom.
Pameijer, N.K. & Draaisma, N. (2011). Handelingsgerichte diagnostiek in de jeugdzorg. Leuven: ACCO (€31,40)
Bosmans, G., Bijttebier, P., Noens, I. & Claes, L. (2017). Diagnostiek bij kinderen, jongeren en gezinnen, Deel 4, specifieke klachten onder de loep. Leuven: ACCO

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Ondersteuning via UFORA
Coordinator practica: Tina.Wullaert@Ugent.be (Via e-mail; Op afspraak)

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Mondelinge evaluatie, Participatie

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is niet mogelijk

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Een combinatie van theoretisch periodegebonden evaluatie (schriftelijk, open vragen) (60%) en een praktisch niet-periodegebonden evaluatie (40%).

Practica: deels gebaseerd op evaluatie van de vorderingen via kleine taken gedurende de practica en deels op een afsluitende integratie-oefening (casuïstiek; mondeling).

Feedback: eindfeedback op de vaste feedbackdagen georganiseerd door de faculteit

Eindscoreberekening

De periodegebonden evaluatie telt mee voor 60 % en niet-periodegebonden evaluatie voor 40 %.

Resultaten van de niet-periode gebonden evaluatie worden overgedragen naar een volgende examenperiode binnen hetzelfde academiejaar.

Wie **niet deelneemt** aan alle verplichte onderdelen van de periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie, kan niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel en wordt het eindcijfer teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer (7/20) indien de eindscore hoger ligt. Deelresultaten worden nooit afgerond.

Faciliteiten voor werkstudenten

- **Geen** mogelijkheid tot vrijstelling van aanwezigheid met vervangende opdracht gezien de aard van de practica
- Enkel voor studenten met bijzonder statuut: mogelijkheid tot mondeling examen met schriftelijke voorbereiding op ander tijdstip binnen het academiejaar
- Mogelijkheid tot feedback tijdens en na kantooruren en op afspraak

Addendum

Deze studiefiche werd aangepast op 3 juli 2024 wegens een nieuw verantwoordelijk lesgever.

Het handboek werd aangevuld op 16 oktober 2024.